

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์จากผู้ทรงคุณวุฒิ

ภาคผนวก ค รายละเอียดชุดฝึกกิจกรรม

ภาคผนวก ง การพิจารณาเกณฑ์จุดตัด

ภาคผนวก จ ผลการประเมินพฤติกรรม

ภาคผนวก ฉ การหาค่าความเชื่อมั่น

ภาคผนวก ก

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือ

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนัส วัฒนไชยยศ

หัวหน้าโปรแกรมวิชาดนตรี
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรุงเทพมหานคร

2. นายบรรจง ชลวิโรจน์

อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรุงเทพมหานคร

3. นายพูนสุข กุหลาบวงษ์

อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี
สถาบันราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
กรุงเทพมหานคร

4. นางสาวนาฏยา งามเสงี่ยม

อาจารย์โรงเรียนอัสสัมชัญคอนแวนต์
บางรัก กรุงเทพมหานคร

5. นางกมลลักษณ์ เคชสิทธิ์วีรวิช

อาจารย์สอนดนตรีโรงเรียนเอกชล

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ ทม 2002/๒๖๓๙

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

13 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนอนุบาลตราด

สิ่งที่ส่งมาด้วย เครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรฎิยา สิมะเดื่อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณ เพชรขึ้น ประธานกรรมการ มีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่ออำนวยความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยผู้วิจัยจะขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ระหว่างวันที่ 18-25 พฤศจิกายน 2545

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่า
คงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2541

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ด.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

๕ พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์มนัส วัฒนไชยยศ
สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรฎิยา สิมะเดื่อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2538

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ด.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน อาจารย์บรรจง ชลวิโรจน์

สิ่งที่ส่งมาด้วย คำขอวิจัยวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรภียา สิมะเคื้อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณห์ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2539

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์พูนสุข กุหลาบวงษ์
สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรฎิยา สิมะเดื่อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อรรถมนต์ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดีและขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2540

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์นาฏยา งามเสงี่ยม
สิ่งที่ส่งมาด้วย คำร้องขอวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรฎิยา สิมะเคื้อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ที่ ทม 2002/2537

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

5 พฤศจิกายน 2545

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือเพื่อการวิจัย
เรียน อาจารย์กมลลักษณ์ เดชสิทธิ์วิรัช
สิ่งที่ส่งมาด้วย แก้วโครงย่อวิทยานิพนธ์ และเครื่องมือเพื่อการวิจัย จำนวน 1 ชุด

ด้วยนางสาวสุรฎิยา สิมะเคื้อ นิสิตระดับบัณฑิตศึกษา หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยบูรพา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในความควบคุมดูแลของ ผศ.ดร.อารมณั์ เพชรชื่น ประธานกรรมการ ขณะนี้อยู่ในขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อการวิจัย ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยได้พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในเรื่องดังกล่าวเป็นอย่างดี จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านในการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเครื่องมือ เพื่อการวิจัยของนิสิตในครั้งนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบคุณอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประทุม ม่วงมี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานเลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

โทรศัพท์ 0-3874-5855

โทรสาร 0-3839-3466

ภาคผนวก ก

รายละเอียดชุดฝึกกิจกรรม

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

คำแนะนำในการใช้ชุดฝึกกิจกรรม

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลชั้นพื้นฐาน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีรายละเอียดดังนี้

จำนวนกิจกรรมแบ่งเป็น 5 ชุด ในแต่ละชุดจะมีกิจกรรมเรียนและกิจกรรมฝึกอยู่ด้วยกัน ในแต่ละชุดฝึกจะใช้เวลาเรียนและฝึก 6 คาบ คาบละ 20 นาที

ชุดฝึกกิจกรรมชุดที่ 1- 5 เป็นชุดฝึกกิจกรรมที่สร้างให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้องค์ประกอบดนตรีใน 3 เรื่อง ดังนี้ เรื่องแรกเป็นเรื่องของจังหวะ ซึ่งประกอบไปด้วย จังหวะคืบ จังหวะของทำนองและจังหวะเน้น เรื่องที่ 2 เป็นเรื่องของทำนอง ซึ่งประกอบไปด้วย การขึ้น-ลง-เหมือนเดิมและเรื่องสุดท้ายเป็นเรื่องของลีลา ซึ่งประกอบไปด้วยเสียงของเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ที่บรรเลงในบทเพลงที่นักเรียนได้ฟัง ใช้เทคนิคโดยการเปิดเพลงที่มีองค์ประกอบทางดนตรี ใน เรื่องจังหวะ ทำนองและลีลาที่ชัดเจนให้นักเรียนฟังซ้ำ ๆ กัน เพื่อให้นักเรียนเกิดเจตคติที่ดีต่อดนตรีและเกิดการยอมรับ อันจะนำไปสู่การเกิดการเรียนรู้และสร้างเป็นมโนทัศน์ (concept) ได้ด้วยตนเอง กิจกรรมฝึกเป็นการฝึกมโนทัศน์ (concept) ที่นักเรียนได้ ขยายความให้ผู้เรียนเข้าใจชัดเจนยิ่งขึ้น โดยใช้ทักษะต่าง ๆ ทางดนตรีเป็นสื่อให้เกิด การเรียนรู้อย่างสัมพันธ์กัน

ชุดฝึกกิจกรรมนี้เป็นชุดฝึกกิจกรรมที่ครูสามารถนำไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อฝึกให้นักเรียนเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีควบคู่ไปกับทักษะทางดนตรี โดยที่ไม่ต้องจำกัดให้เด็กต้องเรียนรู้ในสิ่งที่ครูอยากให้รู้ เด็กจะเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครูเป็นเพียงผู้ให้ความรู้เพิ่มเติมจาก concept ที่เด็กได้ โดยแบ่ง ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมการฝึกเป็น 6 ขั้นตอน

ขั้นที่ 1 ขั้นนำเสนอบทเพลงให้ฟัง เป็นขั้นที่สร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียน สนใจที่จะเรียนรู้

ขั้นที่ 2 ขั้นการพูด / การร้อง เป็นขั้นที่เกิดต่อเนื่องมาจากขั้นที่ 1 คือ เมื่อผู้เรียนมีความสนใจที่จะเรียนรู้ จึงมีผลทำให้ผู้เรียนเกิดความต้องการที่จะแสดงออกตามสิ่งที่สนใจ อันจะส่งผลให้เกิดขั้นตอนที่ 3

ขั้นที่ 3 ขั้นศึกษา / เรียนรู้ นำมาสร้างเป็นมโนทัศน์ (concept) เป็นขั้นที่เกิดต่อเนื่องมาจากขั้นที่ 2 คือ เมื่อได้แสดงตามสิ่งที่ชื่นชอบก็จะเกิดการเรียนรู้และนำมาสร้างเป็นมโนทัศน์ (concept) ได้

ขั้นที่ 4 ขั้นฝึกทักษะ เป็นขั้นที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจมโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนและเกิดความชำนาญใน มโนทัศน์ (concept) ที่ได้ฝึก

ขั้นที่ 5 ขั้นสร้างสรรค์ เป็นขั้นที่แสดงถึงความชื่นชมและเห็นคุณค่าของผู้เรียน โดยการถ่ายทอดออกมาเป็นงานที่สร้างสรรค์ โดยนำ มโนทัศน์ (concept) ที่ได้มาสร้างสรรค์งานดนตรี อันแสดงให้เห็นถึงการแสดงออกทางดนตรีที่เป็นแบบเฉพาะตัวของนักเรียนมากที่สุด

ขั้นที่ 6 ขั้นนำเสนอ เป็นขั้นตอนของการแลกเปลี่ยนเรียนรู้

ในการเรียนรู้ด้วยชุดฝึกกิจกรรมแต่ละชุดจะมีการประเมินพฤติกรรมของนักเรียนในทักษะด้านต่าง ๆ และเมื่อเรียนครบทุกชุดฝึกแล้ว นักเรียนต้องได้รับการประเมินพฤติกรรมอีกครั้ง เพื่อทดสอบวัดนักเรียนว่า มีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบดนตรีและมีทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีตามที่ได้ฝึกมาทั้งหมดหรือไม่

มหาวิทยาลัยบูรพา
Burapha University

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

ชุดฝึกที่ 1

เพลง ลูกขึ้นมาเต้นรำ¹

ชุดที่ 1 ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน เพลง ลูกขึ้นมาเต้นรำ

จุดมุ่งหมายเชิงมโนทัศน์ : จังหวะเคาะ หรือ จังหวะตบ (beat) หมายถึง จังหวะ พื้นฐานที่สม่ำเสมอเท่ากันตลอดบทเพลง เปรียบได้กับการเดินของนาฬิกา

: ทำนอง (melody) คือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่ง มีความสั้นยาวกำหนดโดยกระสวนของจังหวะ

: สีสันทัน (tone color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จาก เสียง ร้องของมนุษย์หรือเสียงที่เล่นโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้ เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์ หรือคุณค่าต่างกันไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียน ได้ฟังเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ เด็กสามารถร้องเพลง ได้ถูกต้องทั้งในด้าน จังหวะ ทำนองและเนื้อร้อง
2. นักเรียนสามารถเล่นเครื่องประกอบจังหวะที่มีความเหมาะสมกับวัย ตามจังหวะตบ (beat) ของเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ ได้ถูกต้อง
3. นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีเรื่องจังหวะ ทำนอง สีสันทัน โดย ถ่ายทอดออกมาจากการร้องเพลง
4. เคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ จากจินตนาการของตนเองได้

กิจกรรม : ฟังเพลง, ร้องเพลง, เคลื่อนไหวร่างกาย, เล่นเครื่องประกอบ จังหวะและสร้างสรรค์

เวลา : 2 ชั่วโมง (6 คาบ) คาบละ 20 นาที

สื่อที่ใช้ในการฝึกกิจกรรม : เครื่องบันทึกเสียง, แถบบันทึกเสียงเพลงลูกขึ้นมาเดินรำ

ใบความรู้เรื่องจังหวะ ทำนอง สีสันทัน และภาพหรือเครื่องดนตรีจริง

กิจกรรมการฝึก

ขั้นที่ 1 ฟังเพื่อให้เกิดสุนทรียะ

- ครูสนทนากับนักเรียนว่า เสียงเพลงเข้ามามีส่วนในชีวิตประจำวันของเราอย่างมาก เช่น ในทุก ๆ เวล่านักเรียนก็จะได้ฟังและร้องเพลงชาติไทย เวลาจัดงานเลี้ยงสังสรรค์ต่าง ๆ ก็ต้องมีเสียงเพลงบรรเลงเพื่อให้เกิดความสุข สนุกสนานเป็นต้น

- ครูกระตุ้นให้นักเรียนคิดและคิดให้เกิด มโนทัศน์ (concept) ที่ใกล้เคียงหรือตรงประเด็นมากที่สุด โดยตั้งคำถามถามนักเรียนว่า ตั้งแต่ที่นักเรียนจำความได้ใครไม่เคยฟังเพลง

อย่างตั้งใจเลยแม้แต่ครั้งเดียวและนักเรียนที่เคยฟังเพลงอย่างตั้งใจนั้น นักเรียนได้อินอะไรบ้างจากเพลงที่ฟังและสิ่งที่ได้อินนั้นทำให้เกิดสิ่งใดได้บ้าง

- เมื่อนักเรียนตอบคำถามได้ตรงประเด็นบ้างแล้วครูจึงช่วยนักเรียนสรุปมโนทัศน์ (concept) ที่ได้ โดยสรุปให้นักเรียนฟังดังนี้

ในเพลงแต่ละเพลงจะประกอบไปด้วย จังหวะซึ่งหมายถึงจังหวะธรรมชาติที่ดำเนินไปเรื่อย ๆ คล้ายจังหวะของนาฬิกา มีทำนองบอกระดับเสียงและมีสีสันจากเสียงของเครื่องดนตรีที่หลากหลายซึ่งเป็นสิ่งหนึ่งทำให้เรามีความรู้สึกต่าง ๆ จากการฟังเพลง

- ครูเปิดเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำให้นักเรียนฟังเป็นครั้งแรก และแนะนำให้นักเรียนฟังอย่างตั้งใจ

- ครูเปิดเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ ให้นักเรียนฟัง 2 ครั้งพร้อมทั้งให้นักเรียนเล่นเครื่องประกอบจังหวะที่มีความเหมาะสมกับวัยของนักเรียน โดยครูแนะนำวิธีการเล่นเครื่องเคาะจังหวะ ต่าง ๆ เหล่านั้นให้มีคุณภาพเสียงที่ดี

ขั้นที่ 2 พูท / ร้องตาม

- ครูสังเกตว่าเมื่อนักเรียนเริ่มคุ้นเคย และเริ่มมีพัฒนาการในด้านการฟัง บ้างแล้วครูจึงฝึกให้นักเรียนร้องเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ พร้อมปรบมือในจังหวะตบ โดยครูเป็นผู้ฝึก

- นักเรียนร้องเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ พร้อมทั้งปรบมือทำจังหวะโดยที่ไม่มีดนตรีประกอบการร้อง

- นักเรียนร้องเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ โดยมีดนตรีประกอบการร้องพร้อมทั้งเคลื่อนไหวตามเพลงอย่างอิสระ

ขั้นที่ 3 สร้างมโนทัศน์ (concept)

- ครูกระตุ้นถามนักเรียนว่า หลังจากทีนักเรียนฟังเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ แล้วนักเรียนรู้สึกอย่างไร กับเพลงที่ได้ฟัง ทำไมบทเพลงจึงทำให้นักเรียนรู้สึกเช่นนั้น นักเรียนเกิดจินตนาการเรื่องอะไรและคิดถึงอะไรเมื่อได้ฟังเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ

- นักเรียนสร้างความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะ

- เมื่อครูได้ฟัง มโนทัศน์ (concept) จากนักเรียนแล้ว ครูจึงนำ มโนทัศน์ (concept) ที่นักเรียนบอกมาทั้งหมดมาสร้างเป็นความรู้ให้แก่นักเรียน โดยจัดทำเป็นใบความรู้และครูชี้แจงในเรื่อง จังหวะ ทำนองและสีสันเพิ่มเติม นอกเหนือจากที่ชี้แจงไปแล้วในขั้นที่ 1

- ครูและนักเรียนอ่านใบความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

- ครูและนักเรียนสนทนาซักถามความรู้ในใบความรู้โดยครูจัดกิจกรรมฝึกและยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ มโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

จังหวะ - นักเรียนฟังครูอธิบายเรื่องจังหวะเคาะหรือจังหวะตบ

- นักเรียนฝึกเคาะจังหวะเคาะตามใบความรู้ โดยเทียวกที่ 1 ให้เคาะซ้ำ ๆ เทียวกที่ 2 เคาะด้วยความเร็วปานกลาง เทียวกที่ 3 เคาะด้วยความเร็วที่เร็วที่สุด เพื่อฝึกให้นักเรียนมีทักษะในการเคาะจังหวะและเห็นความแตกต่างของจังหวะ

- ครูสังเกตว่าเมื่อนักเรียนเคาะจังหวะตบตามใบความรู้ได้แล้ว หลังจากนั้นครูจึงฝึกให้นักเรียนเคาะจังหวะตบของเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ

- นักเรียนร้องเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ 3 เทียวก โดยเทียวกที่ 1 ให้นักเรียนร้องซ้ำ ๆ เทียวกที่ 2 ให้นักเรียนร้องด้วยความเร็วปานกลาง เทียวกที่ 3 ให้นักเรียนร้องด้วยความเร็วที่เร็วที่สุด เพื่อให้นักเรียนเห็นความแตกต่างของจังหวะตบ (beat)

ทำนอง - ครูเปรียบเทียบการร้องเพลงที่มีและไม่มีระดับเสียงสูง คำ ให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนมองเห็นภาพของระดับเสียง

สีสัน - ครูอธิบายลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียงร้องของมนุษย์หรือเสียงที่เล่นโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันก็จะให้อารมณ์หรือคุณค่าต่างกันออกไป

- ครูแสดงภาพหรือเครื่องดนตรีจริงที่ใช้ในการบรรเลงเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ พร้อมทั้งบอกชื่อเครื่องดนตรีชนิดนั้น

- นักเรียนเปรียบเทียบเสียงเครื่องดนตรีที่ได้ยินในเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ ว่ามีลักษณะ เหมือนสิ่งใดตามจินตนาการของแต่ละคน

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงองค์ประกอบดนตรีในเรื่องจังหวะ ทำนอง และสีสัน

- ครูเปิดเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ ให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งให้นักเรียนร้องตามอีกครั้ง

- นักเรียนร้องเพลง ลูกขี้หมาเดินรำ โดยที่ไม่ต้องเปิดเพลง เพื่อดูความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องจังหวะ ทำนองและสีสันของเพลง

ภาคผนวก

ใบความรู้องค์ประกอบของดนตรี (music elements)

เรื่อง.... จังหวะตบ, ทำนองและลีลา

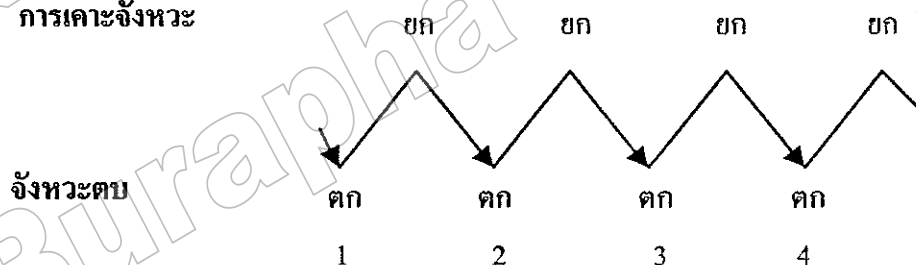
จังหวะ

จังหวะ หมายถึง ช่วงเวลาที่ดำเนินอยู่ในขณะที่บรรเลงดนตรี จะสิ้นสุดลงก็ต่อเมื่อจบบทเพลงนั้น แล้ว จังหวะมีหน้าที่ควบคุมการเคลื่อนที่ของทำนองเพลงและแนวประสานเสียงต่าง ๆ ให้มีความสัมพันธ์กัน การเดินของจังหวะจะเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เหมือนกับการเดินของนาฬิกา

แนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับจังหวะ ได้แก่ จังหวะเคาะหรือจังหวะตบ, จังหวะของทำนอง และ จังหวะเน้นหรือจังหวะหนัก

จังหวะเคาะหรือจังหวะตบ (Beat) คือ จังหวะพื้นฐานที่สม่ำเสมอเท่ากัน โดยตลอด คล้ายกับการเดินของนาฬิกา ไม่ว่าจังหวะทางดนตรีจะมีจังหวะยาวสั้น หรือจังหวะหยุด จังหวะตบจะดำเนินไปเรื่อย ๆ ไม่มีการหยุดแต่อย่างใด ปฏิบัติโดยการเคาะจังหวะให้ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอต่อเนื่องกัน จนกว่าจะจบเพลง เช่น ขณะที่ฟังเพลงร้องหรือเพลงบรรเลงเราสามารถเคาะจังหวะตามเพลงที่บรรเลงได้ด้วยมือ ด้วยเท้า ด้วยการเคลื่อนไหวร่างกายตามจังหวะอย่างสม่ำเสมอ เทียงตรง ลงที่ตลอดเวลาที่ดนตรีบรรเลง

การเคาะจังหวะ

จังหวะตบ

ความสม่ำเสมอของจังหวะสามารถบันทึกได้โดยใช้ตัวโน้ต ดังนี้

อัตราส่วนโน้ต

ทำนอง คือ เสียงสูง ๆ ต่ำ ๆ ที่ต่อเนื่องกัน โดยมีจังหวะเป็นตัวควบคุมทำนองเพลง ประกอบด้วย ขึ้น-ลง-เหมือนเดิม (up-down-same) ทำนองเพลงคือการเคลื่อนไหวของระดับเสียงต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเคลื่อนที่สูงขึ้น ต่ำลง หรือซ้ำที่เดิม การจัดเรียงเช่นนี้ คือทิศทางของแนวทำนอง (melodic contour) ซึ่งถ้าเขียนเป็นภาพจะทำให้มองเห็นรูปร่างของทำนองเพลง เสียงเรียงลำดับ-กระโดด-เสียงซ้ำ (step-skip-same) การเคลื่อนไหวของเสียงอาจดำเนินแบบเรียงลำดับขึ้น (เสียงเต็ม, ครึ่งเสียง)หรืออาจกระโดดข้ามขึ้น (เป็นคู่ 3 คู่ 4 หรือ อื่น ๆ) หรืออาจซ้ำเสียงเดิมก็ได้

การจัดระดับเสียง (Pitch Organization) การเคลื่อนไหวของแนวทำนองเพลงนั้น มีโครงสร้างของเสียงนั้นคือ บันไดเสียง (Scale) อาจเป็นบันไดเสียงเมเจอร์, ไมเนอร์, เพนทาโทนิคหรือแบบอื่น ๆ

สีตัน (Tone color หรือ Timbre)

สีตัน เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียงร้องของมนุษย์ หรือเสียงที่บรรเลงโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์หรือคุณค่าต่างกันออกไป

เสียงของเครื่องดนตรี (Music instruments) เสียงของเครื่องดนตรีแต่ละเครื่องย่อมมีลักษณะเฉพาะแตกต่างกันออกไป อย่างไรก็ตามเครื่องดนตรีที่อยู่ในประเภทเดียวกันก็มีความคล้ายคลึงกันของเสียงมากกว่าเครื่องดนตรีต่างประเภท โดยทั่วไปเครื่องดนตรีสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภท

เครื่องสาย (String instruments) เช่น ไวโอลิน, วิโอล่า, ซออุ, ซอด้วง, จะเข้ เป็นต้น

เครื่องลมไม้ (Woodwind instruments) เช่น ขลุ่ย, ฟลูท, คลาริเน็ต, โอโบ เป็นต้น
เครื่องลมทองเหลือง (Brass instruments) เช่น เฟรนซอร์น, ทรัมเปต, ทูบา, ทรอมโบน เป็นต้น

เครื่องตี (Percussion instruments) เช่น ทิมปานี, กลองใหญ่, ระนาด, สามเหลี่ยม, กรับ เป็นต้น

การผสมวง (Ensembling) เมื่อนำเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ มาบรรเลงร่วมกันเรียกว่า การผสมวงทำให้สีตันทางดนตรีมีมากขึ้น ทำให้เกิดความไพเราะหลากหลายมากขึ้นเช่นเดียวกับการนำเสียงร้องของมนุษย์มาร้องรวมกัน ก็ทำให้สีตันต่างไป นอกจากนี้การนำเอาเสียงร้องของมนุษย์มาร่วมกับเสียงดนตรี ทำให้เกิดความไพเราะและสมบูรณ์แบบไปอีกลักษณะหนึ่ง การผสมวงมีด้วยกันหลายลักษณะ เช่น วงมโหรี, วงเครื่องสาย, วงปี่พาทย์, วงออร์เคสตรา, วงเครื่องสาย, วงขับร้องประสานเสียง เป็นต้น

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

ชุดฝึกที่ 2

เพลงเข้าวอชิงตันของฉัน

ชุดที่ 2 ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน

จุดมุ่งหมายเชิงมโนทัศน์ : จังหวะของทำนอง (mlodic rhythm) หมายถึง จังหวะของเสียงทุกเสียงที่สั้นกว่า ยาวกว่า หรือเท่ากับจังหวะเคาะ

: ทำนอง (melody) คือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่ง มีความสั้นยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง

: สีสัน (tone color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียง ร้องของมนุษย์หรือเสียงที่เล่นโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่ง ไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อใช้ เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์ หรือคุณค่าต่างกันออกไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. เมื่อนักเรียน ได้ฟังเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน เด็กสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องทั้งในด้าน จังหวะ ทำนองและเนื้อร้อง
2. ร้องเพลงและเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบ (beat) และปรบมือตามจังหวะของทำนอง (mlodic rhythm) ในเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน ได้ถูกต้อง
3. สามารถแยกความแตกต่างระหว่างจังหวะที่ดำเนินไปอย่างสม่ำเสมอกับจังหวะของ ทำนองเพลงได้
4. เคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลง “วอชิงตัน” ของฉัน จากจินตนาการของตนเองได้

กิจกรรม : ฟังเพลง, ร้องเพลง, เคลื่อนไหวร่างกายและสร้างสรรค์

เวลา : 2 ชั่วโมง (6 คาบ) คาบละ 20 นาที

สื่อที่ใช้ในการฝึกกิจกรรม : เครื่องบันทึกเสียง, แถบบันทึกเสียงเพลง “วอชิงตัน” ของฉัน , ใบความรู้เรื่องจังหวะ ทำนอง สีสัน, และภาพเครื่องดนตรี

กิจกรรมการฝึก **ขั้นที่ 1** ฟังเพื่อให้เกิดสุนทรียะ

- นักเรียนร้องเพลงลูกขึ้นมาเดินรำ พร้อมทั้งเล่นเครื่องประกอบจังหวะ หลังจาก นั้นครูถามนักเรียนว่าจำอะไรเกี่ยวกับเพลง ลูกขึ้นมาเดินรำ ได้บ้าง เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนใน สัปดาห์ที่ผ่านมา

- ครูเปิดเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน ให้นักเรียนฟังซ้ำ 2 เทียบติดต่อกัน เทียบที่ 1 ให้นักเรียนฟังเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน พร้อมทั้งเคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลงอย่าง อิสระ เทียบที่ 2 ให้นักเรียนเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามเพลงที่ได้ฟัง

ขั้นที่ 2 พุด / ร้องตาม

- นักเรียนฝึกร้องเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันพร้อมปรบมือในจังหวะคบ โดยครูเป็นผู้ฝึก

- นักเรียนร้องเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน โดยที่ไม่มีดนตรีประกอบการร้อง

- ครูแบ่งนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่ม ให้กลุ่มที่ 1 ร้องนำและให้กลุ่มที่ 2 ร้องรับตาม

เพลงและขณะร้องเพลงนักเรียนเคลื่อนไหวตามเพลงอย่างอิสระ

ขั้นที่ 3 สร้างมโนทัศน์ (concept)

- ครูกระตุ้นถามนักเรียนว่า หลังจากทีนักเรียนได้เรียนรู้เกี่ยวกับองค์ประกอบดนตรีไปแล้วจากเพลงลูกขี้มาเดินรำ และเมื่อนักเรียนได้ฟังเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน แล้วนักเรียนคิดว่าเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน มีองค์ประกอบดนตรีเหมือนกับเพลง ลูกขี้มาเดินรำหรือไม่ และอะไรทำให้นักเรียนคิดเช่นนั้น

- นักเรียนสร้างความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะ

- เมื่อครูได้ฟังคำตอบจากนักเรียนแล้ว ครูจึงสรุปคำตอบที่ได้ พร้อมทั้งแนะนำว่า องค์ประกอบดนตรีในเรื่องจังหวะนอกจากจังหวะเคาะแล้ว ยังมีจังหวะอีกประเภทหนึ่งเรียกว่า จังหวะของท่านครูอธิบายจังหวะของท่านครูโดยจัดทำเป็นใบความรู้พร้อมทั้งชี้แจงความรู้ในใบความรู้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

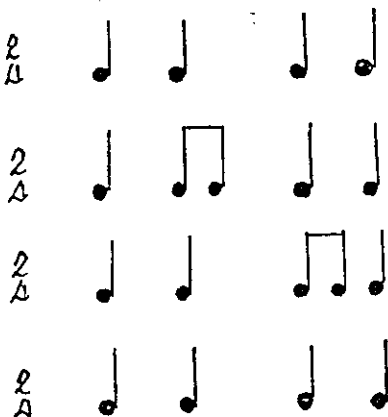
- ครูและนักเรียนอ่านใบความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

- ครูและนักเรียนสนทนาซักถามความรู้ในใบความรู้โดยครูจัดกิจกรรมฝึกและยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ มโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

จังหวะ - นักเรียนฟังครูอธิบายจังหวะคบและจังหวะของท่านครู หลังจากนั้นฟังเสียงปรบมือจากครู แล้วตอบว่าเป็นจังหวะคบหรือจังหวะของท่านครู

เสียงปรบมือ

นักเรียนตอบ

- นักเรียนฝึกปรบมือตามจังหวะตามใบความรู้ โดยฝึกให้นักเรียนร้องเนื้อเพลงพร้อมทั้งฝึกปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลงในใบความรู้จนนักเรียนเกิดความเข้าใจ

- ครูแบ่งกลุ่มนักเรียนออกเป็น 2 กลุ่มให้นักเรียนปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลงและเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบไปพร้อม ๆ กันโดยให้กลุ่มที่ 1 ปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลงพร้อมทั้งร้องเพลงตามเนื้อเพลงในใบความรู้ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งให้เล่นเครื่องเคาะจังหวะตามจังหวะตบในใบความรู้

- ครูสังเกตว่าเมื่อนักเรียนปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลงและเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบในใบความรู้ได้แล้ว หลังจากนั้นครูจึงฝึกให้นักเรียนปรบมือตามจังหวะของทำนองในเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉัน

- เมื่อนักเรียนปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลงและเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบของเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉันได้แล้ว หลังจากนั้นครูจึงให้นักเรียนแบ่งกลุ่มเป็น 2 กลุ่มเช่นเดิม โดยให้กลุ่มที่ 1 ร้องเพลงพร้อมทั้งปรบมือตามจังหวะของทำนองไปด้วย ส่วนกลุ่มที่ 2 เล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบ สลับกันไปมา

- นักเรียนร่วมกันสรุปเรื่องการเคาะจังหวะตบและการเคาะจังหวะของทำนอง

ทำนอง - ครูยกตัวอย่างเพลงเพื่อให้นักเรียนมองเห็นภาพความสูงต่ำของระดับเสียงและมองเห็นกระสวนภาพของจังหวะโดยครูเขียนให้ดูบนกระดาน

สีสันทัน - ครูเปิดเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉันในช่วงที่มีเสียงทรมแปตบรรเลงและแสดงภาพทรมแปตให้นักเรียนดูเพื่อให้นักเรียนรู้จักเสียงและลักษณะของทรมแปต

- ครูตั้งคำถามถามนักเรียนว่าเสียงทรมแปตเหมือนกับเสียงอะไรในความคิดของนักเรียน

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะและเสียงของทรมแปต

- ครูแสดงภาพเครื่องดนตรีที่ใช้ในการบรรเลงเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันพร้อมทั้งบอกชื่อของเครื่องดนตรีชนิดนั้น ๆ

- ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปถึงองค์ประกอบดนตรีในเรื่องจังหวะ ทำนอง และสีสันทัน

- ครูเปิดเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันให้นักเรียนฟังพร้อมทั้งให้นักเรียนร้องตามอีกครั้ง

- นักเรียนร้องเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันโดยที่ไม่ต้องเปิดเพลง เพื่อความเข้าใจของนักเรียนในเรื่องจังหวะ ของทำนองและสีสันทันของเพลง

ภาคผนวก

ใบความรู้องค์ประกอบของดนตรี (music elements)

เรื่อง.... จังหวะของท่านอง

จังหวะของท่านอง (Metric Rhythm) จะเคลื่อนหรือดำเนินไปอย่างอิสระไม่สม่ำเสมอคงที่ ในการเคาะจังหวะของท่านองนี้จะเคลื่อนไหวเร็วบ้าง – ช้าบ้าง ยาวบ้าง – สั้นบ้าง ไม่สม่ำเสมอคงที่ ในการขับร้องเพลงจะเคาะ “จังหวะของท่านอง” ลงบนทุกคำและทุกพยางค์ของเนื้อร้อง บางคำเคาะยาว บางคำเคาะสั้น และบางคำเคลื่อนไหวที่เร็วกว่าคำอื่น ๆ วิธีการเคาะมีทั้งสั้น ถี่ เร็ว หรือยาว และช้า ไม่สม่ำเสมอเท่ากันหมด ส่วนการเคาะ “จังหวะตาบ” ของเพลงร้องจะเคาะอย่างสม่ำเสมอและไม่เคาะทุก ๆ คำของเนื้อร้อง ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเพลงสรรเสริญพระบารมีมาเป็นตัวอย่างเพียงเล็กน้อย ดังนี้

จังหวะของท่านอง	ช้า	ว	ร	พท	ธ	เจ้า	
จังหวะเคาะ	1	2	3	4	-	5	6 7 8

ความสั้น – ยาว ของเสียง หรือความเงียบในจังหวะท่านอง สามารถบันทึกได้โดยใช้ตัวโน้ต ดังนี้

อัตราส่วนโน้ต

แผนภูมิแสดงตำแหน่งจังหวะตบและ จังหวะทำนอง
เพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์

เพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์

+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ไ้	เจ้า	ตัว	น้อย	ที่	แสน	น่า	รัก	เป็น	สุนัข	ชื่อ	วอ	ชิง	ตัน		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
มัน	ชอบ	วิ่ง	ชอบ	ตาม	ฉันทน์	ทุก	วัน	เป็น	เพื่อน	กัน	เพ	ลิด	เพ	ลิด	น
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
ไ้	เจ้า	ตัว	น้อย	ที่	แสน	น่า	รัก	เป็น	สุนัข	ชื่อ	วอ	ชิง	ตัน		
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+
มัน	ชอบ	วิ่ง	ชอบ	ตาม	ฉันทน์	ทุก	วัน	เป็น	เพื่อน	กัน	เพ	ลิด	เพ	ลิด	น
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

หมายเหตุ

- + หมายถึง จังหวะเคาะ ถ้าอยู่ตรงตำแหน่งใดต้องปรบมือตรงตำแหน่งนั้น
- หมายถึง จังหวะของทำนองถ้าอยู่ตรงพยางค์ใดต้องปรบมือตรงพยางค์นั้น

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์
ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

134

ชุดฝึกที่ 3

เพลงปลาวาฬ...จาม

ชุดที่ 3 ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เพลง ปลาวาฬ...“จาม”

จุดมุ่งหมายเชิงมโนทัศน์ : จังหวะเคาะ หรือ จังหวะตบ (beat) หมายถึง จังหวะ พื้นฐานที่สม่ำเสมอเท่ากันตลอดบทเพลง เปรียบได้กับชีพจรของบทเพลง

: ทำนอง (melody) คือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่ง มีความสั้นยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง

: สีสันทัน (tone color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียง ร้องของมนุษย์ หรือเสียงที่เล่นโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อ ใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์ หรือคุณค่าต่างกันออกไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

1. ฟังเพลง ปลาวาฬ...“จาม” นักเรียนสามารถเล่าเรื่องตามจินตนาการของตนเองได้
2. หาเสียงแตกต่างจากร่างกายบางส่วนของตนเอง จากวัสดุและจากเครื่องดนตรีได้
3. ขยับเขยื้อนเคลื่อนไหวตามระดับเสียงสูง กลาง ต่ำตามที่ครูกำหนด และตามจินตนาการของตนเองได้

4. ทำท่าทางประกอบเพลงตามจินตนาการของตนเองได้

กิจกรรม : ฟังเพลง, เคลื่อนไหวร่างกายและสร้างสรรค์

เวลา : 2 ชั่วโมง (6 คาบ) คาบละ 20 นาที

สื่อที่ใช้ในการฝึกกิจกรรม : เครื่องบันทึกเสียง, แถบบันทึกเสียงเพลง

“ปลาวาฬ...จาม”, ใบความรู้เรื่องจังหวะ ทำนอง สีสันทัน, ภาพเครื่องดนตรีและ เครื่องประกอบจังหวะ ทั้งที่ผลิตสำเร็จรูปแล้วหรือใช้เศษวัสดุตามที่หาได้ เช่น ฉิ่ง ฉาบ กลอง กระทบใส่ทราย แท่งไม้ ยาว ๆ หนังสือ ดินสอ วัสดุเครื่องใช้อื่น ๆ ที่จะเอื้อให้เกิดทดลองหาเสียงได้สะดวก

กิจกรรมการฝึก

ขั้นที่ 1 ฟังเพื่อให้เกิดสุนทรียะ

- นักเรียนร้องเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์ พร้อมทั้งปรบมือตามจังหวะตบและ จังหวะของทำนองเพลงอย่างละ 1 เที้ยว เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียน
- ครูแนะนำเพลงที่นักเรียนจะได้ฟังในวันนี้ด้วยการเปิดนิทานเรื่อง ปลาวาฬ...“จาม”จากเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง
- ครูเปิดเพลงปลาวาฬ...“จาม”ให้นักเรียนฟังซ้ำไปมา 2 เที้ยวติดต่อกัน ขณะที่ ฟัง นักเรียนจินตนาการเรื่องราวตามความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 2 พุด / ร้องตาม

- นักเรียนร่วมกันเล่าเรื่องตามจินตนาการของตนเองจากเพลงที่ฟัง

ขั้นที่ 3 สร้างมโนทัศน์ concept

- ครูกระตุ้นถามนักเรียนว่า หลังจากทีนักเรียนฟังเพลง ปลายาพ...“จาม”แล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร กับเพลงที่ได้ฟัง ทำไมบทเพลงจึงทำให้นักเรียนรู้สึกเช่นนั้น และนักเรียนสนใจสิ่งใดในบทเพลง

- นักเรียนสร้างความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะ

- เมื่อครูได้ฟัง มโนทัศน์ (concept) จากนักเรียนแล้ว ครูจึงนำ มโนทัศน์ (concept) ที่นักเรียนบอกมาทั้งหมดจัดเป็นกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใน concept ที่นักเรียนได้ ให้เข้าใจง่ายขึ้น

- ครูและนักเรียนอ่าน ใบความรู้ในชุดฝึกที่ 1 ไปพร้อม ๆ กันอีกครั้ง

- ครูและนักเรียนสนทนา ซักถาม ทบทวนความรู้ในใบความรู้โดยครูยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ มโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

จังหวะ - นักเรียนตอบจังหวะตามครูจากจังหวะข้างขึ้นกระทั้งจังหวะเร็วและจังหวะช้าสม่ำเสมอซึ่งใกล้เคียงกับจังหวะการเดินของนาฬิกามากที่สุด แล้วบอกให้เด็กรู้ว่านี่คือจังหวะตบ

- แบ่งนักเรียนเป็นสองกลุ่ม กลุ่มหนึ่งให้เดินตามจังหวะกลองของครู อีกกลุ่มหนึ่งให้มองไปที่เข็มนาฬิกาของตนเพื่อสังเกตดูว่าจังหวะของกลุ่มที่เดินใกล้เคียงกับจังหวะของนาฬิกาหรือไม่

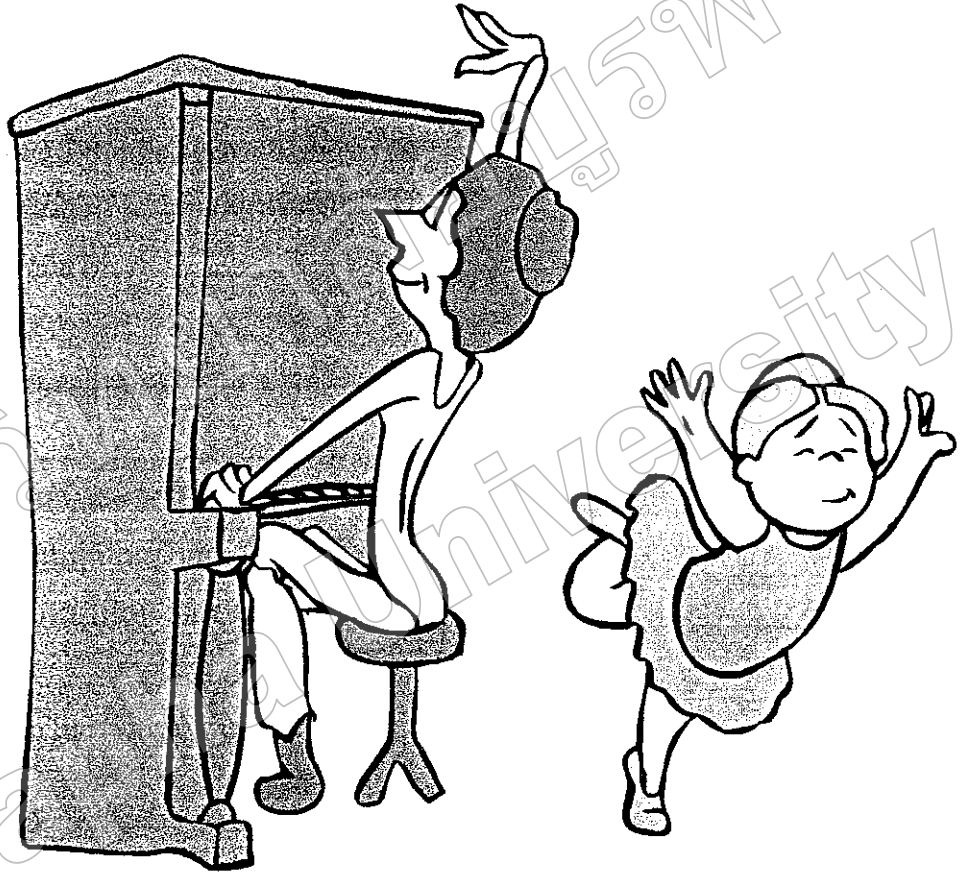
- นักเรียนขยับเขยื้อนร่างกายโดยการพยักหน้าให้เข้ากับจังหวะการเดินของนาฬิกา

- ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง จังหวะ จากการทำกิจกรรมดังกล่าว

ทำนอง - นักเรียนหาเสียงแตกต่างจากสิ่งรอบตัวด้วยตนเอง เช่น ใช้มือเคาะ กระดาน หรือโต๊ะตรงหน้าหลาย ๆ แห่ง หรือใช้ด้อมเคาะกันให้ได้เสียงต่าง ๆ หรือทดลองดูว่าส่วนต่าง ๆ ของร่างกายบางส่วน เช่น มือและเท้า นั้น ถ้าทำจังหวะกับพื้นกระดานจะมีเสียงแตกต่างกันอย่างไร

- นักเรียนหาเสียงแตกต่างของเครื่องเคาะจังหวะแต่ละชิ้น เช่น กลอง กระทบ กิ่ง

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

ชุดฝึกที่ 4

นิทานเพลงฟองสบู่กับหนูโบสน

ชุดที่ 4 ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

นิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูไบสน

จุดมุ่งหมายเชิงมนโทัศน์ : จังหวะเน้นหรือจังหวะหนัก (accented beat)
 จังหวะที่ดำเนิน ไปมีทั้งจังหวะหนัก-เบา ซึ่งมาจากการแบ่งกลุ่มของจังหวะ โดยอาจแบ่งเป็นห้องละ 2
 จังหวะ (หนัก-เบา) หรือ ห้องละ 3 จังหวะ (หนัก-เบา-เบา)หรืออาจแบ่งเป็น 4 , 5... เป็นต้น

: ทำนอง (melody) คือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่ง
 มีความสั้นยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง

: สีสันทัน (tone color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียง
 ร้องของมนุษย์ หรือเสียงที่เล่นโดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อ
 ใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์ หรือคุณค่าต่างกันออกไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

- 1.เมื่อนักเรียนได้ฟังนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูไบสน ในสองเพลงแรกเด็กสามารถร้องเพลง
 ใดเพลงหนึ่งได้ถูกต้องทั้งในด้านจังหวะ ทำนองและเนื้อร้อง
- 2.นักเรียนสามารถเล่นเครื่องประกอบจังหวะจังหวะหนักเบาของบทเพลงได้
- 3.บอกความแตกต่างของจังหวะเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูไบสน ทั้งสามเพลงได้
- 4.เคลื่อนไหวร่างกายตามเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูไบสน จากจินตนาการของ
 ตนเองได้

กิจกรรม : ฟังเพลง, ร้องเพลง, เคลื่อนไหวร่างกาย, เล่นเครื่องประกอบ
 จังหวะ และสร้างสรรค์

เวลา : 1 ชั่วโมง (3 คาบ)

สื่อที่ใช้ในการฝึกกิจกรรม : เครื่องบันทึกเสียง, แอบบันทึกเสียงเพลงนิทาน
 เพลง ฟองสบู่กับหนูไบสน , ใบความรู้เรื่องจังหวะ ทำนอง สีสันทัน และภาพเครื่องดนตรี

กิจกรรมการฝึก

ขั้นที่ 1 ฟังเพื่อให้เกิดสุนทรียะ

- ครูแนะนำเพลงที่นักเรียนจะได้ฟังในวันนี้ด้วยการเปิดนิทานเพลง ฟองสบู่กับ
 หนูไบสนจากเครื่องบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง

- ครูเปิดนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูไบสนให้นักเรียนฟัง 2 เทียวดัดต่อกัน ขณะ
 ที่ฟังนักเรียนจินตนาการเรื่องราวตามความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 2 พุด / ร้องตาม

- ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับเรื่องราวในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสน
- นักเรียนตอบคำถามของครูตามจินตนาการที่ตนเองคิดไว้
- นักเรียนฝึกร้องเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสน ในเพลงแรกพร้อมทั้งปรบมือในจังหวะตบ โดยครูเป็นผู้ฝึก จนนักเรียนสามารถร้องและปรบมือได้

- ครูแสดงบทบาทสมมติเป็นหนูโบสนและให้นักเรียนจินตนาการตนเองเป็นฟองสบู่เพื่อให้นักเรียนร้องเพลงฟองสบู่กับหนูโบสน ได้เป็นอย่างดี

- นักเรียนฝึกร้องเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสน ในเพลงแรกพร้อมทั้งปรบมือในจังหวะหนักเบา โดยครูเป็นผู้ฝึก จนนักเรียนสามารถร้องและปรบมือได้

ขั้นที่ 3 สร้างมโนทัศน์ concept

- ครูกระตุ้นถามนักเรียนว่า หลังจากที่นักเรียนฟังนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสนแล้ว นักเรียนรู้สึกอย่างไร กับนิทานและเพลงที่ได้ฟัง ทำไมบทเพลงจึงทำให้นักเรียนรู้สึกเช่นนั้น นักเรียนเกิดจินตนาการเรื่องอะไรและคิดถึงอะไรเมื่อได้ฟังเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสน

- นักเรียนสร้างความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะ

- เมื่อครูได้ฟัง มโนทัศน์ (concept) จากนักเรียนแล้ว ครูจึงนำ มโนทัศน์ (concept) ที่นักเรียนบอกมาทั้งหมดมาสร้างเป็นความรู้ให้แก่นักเรียน โดยจัดทำเป็นใบความรู้พร้อมทั้งชี้แจงความรู้ในใบความรู้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

- ครูและนักเรียนอ่านใบความรู้ไปพร้อม ๆ กัน

- ครูและนักเรียนสนทนาซักถามความรู้ในใบความรู้โดยครูจัดกิจกรรมฝึกและยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ มโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้

จังหวะ - นักเรียนฟังครูอธิบายในเรื่องของจังหวะหนักเบา

- นักเรียนสังเกตเสียงที่เน้นหนัก โดยครูตีหรือเคาะเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งสามครั้ง โดยครั้งที่หนึ่งเน้นหนักเพียงหนึ่งเสียงหรือหนึ่งจังหวะและจังหวะที่สอง สาม ไม่เน้น แล้วถามนักเรียนว่ามีเสียงอะไรที่คิดแปลกกว่าเสียงอื่น ๆ

- ครูเคาะเครื่องดนตรีชนิดใดชนิดหนึ่งเสียงเบา ๆ ให้มีเสียงเน้นสอกลับเป็นครั้งคราว ให้นักเรียนขยับเขยื้อนร่างกายตามใจชอบเมื่อได้ยินเสียงเคาะเบา ๆ เมื่อใดได้ยินเสียงเน้นให้ทำตามคำสั่ง เช่น ให้กระโจนพุ่งตัวขึ้นไปในอากาศโดยเร็ว

- ครูเปิดเพลงในนิทานเพลงทั้งสองเพลงให้นักเรียนเปรียบเทียบ

จังหวะของเพลงทั้งสอง

ภาคผนวก

ใบความรู้องค์ประกอบของดนตรี (music elements)

เรื่อง.... จังหวะเน้นหรือจังหวะหนัก

จังหวะเน้นหรือจังหวะหนัก (accented Beat) จังหวะทางดนตรี โดยปกติประกอบไปด้วย จังหวะเน้นหรือจังหวะหนักและจังหวะเบา เป็นกลุ่ม ๆ เช่น กลุ่มของจังหวะอาจจะเป็นกลุ่มของสอง จังหวะ (หนัก - เบา) กลุ่มของสามจังหวะ (หนัก - เบา - เบา) กลุ่มสี่จังหวะ (หนัก - เบา - หนัก - เบา) จังหวะหนักที่ขีดเส้นใต้ (จังหวะที่3) เน้นหรือมีความหนักน้อยกว่าจังหวะหนักจังหวะแรกที่ไม่ได้ขีดเส้นใต้) เป็นต้น หรืออาจเป็นกลุ่มผสมของจังหวะต่าง ๆ เช่น กลุ่มของห้าจังหวะ กลุ่มของหกจังหวะ เป็นต้น ซึ่งกลุ่มของจังหวะเหล่านี้คืออัตราจังหวะ เช่น บางครั้งจังหวะเบาอาจได้รับการเน้น กลายเป็นจังหวะหนักหรือจังหวะเน้น ได้เช่นกันทำให้เกิดจังหวะที่แตกต่างออกไป

แผนภูมิการเน้นจังหวะหนักเบาในนิทานเพลง

นิทานเพลงฟองสบู่กับหนูโบสน

+ - - + - - + - - + - -

ฉันอยู่นี้ไง เหมอมองเห็นฉันไหม

+ - - + - - + - - + - -

ตัวฉัน ไส ไส ลอยได้ในอากาศ

+ - - + - - + - - + - -

ฉันคือฟองสบู่ ที่เธอใช้ถูตัว

- + - - + - - + - - + - - + - -

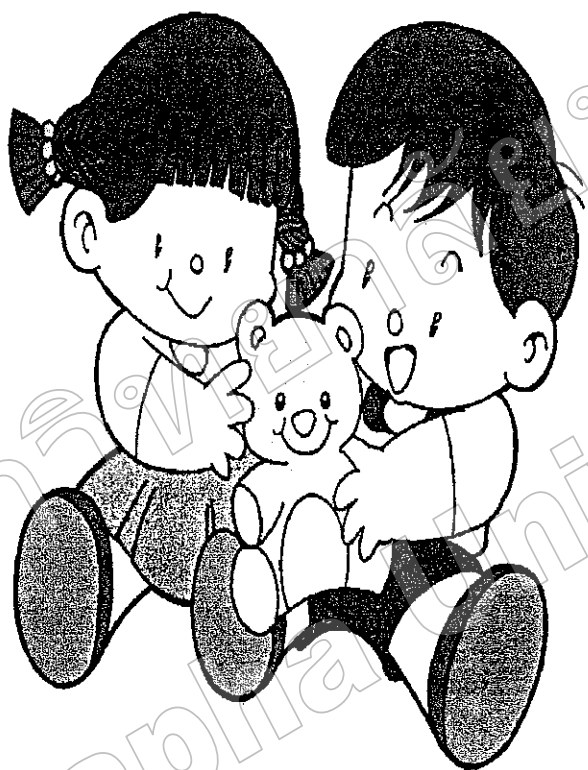
ตัวฉัน ไม่น่ากลัว อย่ามัว รอช้า รีบมา เล่นรา

หมายเหตุ

- + หมายถึง จังหวะหนัก
- หมายถึง จังหวะเบา

ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์
ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

143

ชุดฝึกที่ 5

เพลงใครใครก็ไม่รักผม

ชุดที่ 5 ชุดฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน

เพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม”

จุดมุ่งหมายเชิงมนโัทศน์ : จังหวะเคาะ หรือ จังหวะตบ (beat) หมายถึง จังหวะ พื้นฐานที่สม่ำเสมอเท่ากันตลอดบทเพลง เปรียบได้กับชีพจรของบทเพลง

: ทำนอง (melody) คือการจัดเรียงของระดับเสียงซึ่ง มีความสั้นยาว กำหนดโดยจังหวะของทำนอง

: สีสัน (tone color) เป็นลักษณะเฉพาะที่ได้จากเสียง ร้องของมนุษย์ หรือเสียงที่เล่น โดยเครื่องดนตรีชนิดต่าง ๆ ซึ่งไม่เหมือนกัน ระดับเสียงเดียวกันเมื่อ ใช้เครื่องดนตรีต่างชนิดกันเล่นก็จะให้อารมณ์ หรือคุณค่าต่างกันออกไป

จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรม

- 1.เมื่อนักเรียน ได้ฟังเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” เด็กสามารถร้องเพลงได้ถูกต้องทั้งในด้าน จังหวะ ทำนองและเนื้อร้อง
- 2.นักเรียนสามารถเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบ (rhythmic beat) ของเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” ได้ถูกต้อง
- 3.นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในองค์ประกอบของดนตรีเรื่องจังหวะ ทำนอง สีสัน โดย ถ่ายทอดออกมาจากการร้องเพลง

4.เคลื่อนไหวร่างกายตามบทเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” จากจินตนาการของตนเองได้

กิจกรรม : ฟังเพลง, ร้องเพลง, เคลื่อนไหวร่างกาย, เล่นเครื่องประกอบ จังหวะ และสร้างสรรค์

เวลา : 2 ชั่วโมง (6 คาบ) คาบละ 20 นาที

สื่อที่ใช้ในการฝึกกิจกรรม : เครื่องบันทึกเสียง, แลบบันทึกเสียงเพลง

“ใคร ใครก็ไม่รักผม”, ใบความรู้เรื่องจังหวะ ทำนอง สีสัน และภาพเครื่องดนตรี

กิจกรรมการฝึก

ขั้นที่ 1 ฟังเพื่อให้เกิดสุนทรียะ

- นักเรียนร้องเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับหนูโบสนพร้อมทั้งเล่นเครื่อง ประกอบจังหวะ หลังจากนั้นครูถามนักเรียนว่าจำอะไรเกี่ยวกับเพลงในนิทานเพลง ฟองสบู่กับ หนูโบสนได้บ้าง เพื่อเป็นการทบทวนบทเรียนในสัปดาห์ที่ผ่านมา

- ครูแนะนำบทเพลงที่จะให้นักเรียนฟังในวันนี้ โดยให้นักเรียนสังเกตในเรื่อง ของความ แตกต่างของจังหวะในเพลงที่ฟัง

- ครูเปิดเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” ให้นักเรียนฟัง 2 เทียบติดต่อกัน
- นักเรียนฟังเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” พร้อมทั้งเคาะจังหวะและเคลื่อนไหว

ตามเพลง

ขั้นที่ 2 พุด / ร้องตาม

- นักเรียนฝึกร้องเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” พร้อมปรบมือในจังหวะตบ โดยครูเป็นผู้ฝึก จนนักเรียนสามารถร้องและปรบมือได้
- นักเรียนร้องเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” พร้อมทั้งปรบมือทำจังหวะ โดยที่ไม่มีดนตรีประกอบการร้อง
- นักเรียนร้องเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” โดยมีดนตรีประกอบการร้อง พร้อมทั้งเคลื่อนไหวตามเพลงอย่างอิสระ

ขั้นที่ 3 สร้างมโนทัศน์ concept

- ครูกระตุ้นถามนักเรียนว่า หลังจากที่นักเรียนฟังเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” แล้ว ในบทเพลงที่ฟังมีอะไรที่แตกต่างกันอย่างชัดเจน และนักเรียนรู้สึกอย่างไรกับสิ่งนั้น
- นักเรียนสร้างความคิดของตนเอง

ขั้นที่ 4 ฝึกทักษะ

- เมื่อครูได้ฟัง มโนทัศน์ (concept) จากนักเรียนแล้ว ครูจึงนำ มโนทัศน์ (concept) ที่นักเรียนบอกมาทั้งหมดจัดเป็นกิจกรรมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ใน concept ที่ได้ง่ายขึ้น
 - ครูและนักเรียนอ่านใบความรู้ในชุดฝึกที่ 1 ไปพร้อม ๆ กันอีกครั้ง
 - ครูและนักเรียนสนทนา ซักถาม ทบทวนความรู้ในใบความรู้โดยครูยกตัวอย่างประกอบเพื่อให้นักเรียนเข้าใจ มโนทัศน์ (concept) ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนี้
- จังหวะ - ครูเปิดเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม” ให้นักเรียนเปรียบเทียบจังหวะของเพลง
- นักเรียนบอกความแตกต่างของจังหวะเมื่อได้ฟังจังหวะเพลงในเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม”
 - นักเรียนฝึกการเคาะจังหวะในเพลงทั้งสองเพลง โดยมีครูเป็นผู้ฝึก
 - ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปเรื่อง จังหวะ ในเพลง “ใคร ใครก็ไม่รักผม”

ทำนอง - ครูเปรียบเทียบการร้องเพลงที่มีและไม่มีระดับเสียงสูง ต่ำ ให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนมองเห็นภาพของระดับเสียง

แบบประเมินผลการเรียน

แบบประเมินทักษะทางดนตรี

ชุดที่ 1

การฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน เพลงลูกขี้มาเดินรำ

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนฟังเพลง ลูกขี้มาเดินรำที่ครูเปิดให้ฟังพร้อมทั้งเล่นเครื่องประกอบจังหวะให้ตรงกับจังหวะเคาะ (beat)
2. ให้นักเรียนร้องเพลง ลูกขี้มาเดินรำให้ถูกต้องทั้งจังหวะ ทำนอง เนื้อร้องอย่างมีลีลาและความไพเราะ
3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มคิดทำทางประกอบเพลง ลูกขี้มาเดินรำตามจินตนาการของนักเรียนเอง

แบบประเมินทักษะทางดนตรี

ชุดที่ 2

การฝึกกิจกรรมทักษะสัมพันธ์ทางดนตรีสากลขั้นพื้นฐาน เพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์

คำชี้แจง

1. ให้นักเรียนร้องเพลงเจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์ ให้ถูกต้องทั้งจังหวะ ทำนอง เนื้อร้องอย่างมีลีลาและความไพเราะ โดยมีดนตรีประกอบและไม่มีดนตรีประกอบ
2. ให้นักเรียนฟังเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์ หลังจากฟังจบให้นักเรียนแบ่งกลุ่มกลุ่มละ 6 คน ร้องเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์ พร้อมทั้งเล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบและปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลง โดยสลับกันร้องและเคาะจังหวะ ดังนี้

เที่ยวที่ 1

คนที่ 1-3 ให้ร้องเพลงพร้อมทั้งปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลง

คนที่ 4-6 ให้เล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบในเพลง เจ้า “วอชิงตัน”

ของฉันทน์

เที่ยวที่ 2

คนที่ 1-3 ให้เล่นเครื่องประกอบจังหวะตามจังหวะตบในเพลง เจ้า “วอชิงตัน”

ของฉันทน์

คนที่ 4-6 ให้ร้องเพลงพร้อมทั้งปรบมือตามจังหวะของทำนองเพลง

3. ให้นักเรียนแบ่งกลุ่มช่วยกันคิดทำทางประกอบเพลง เจ้า “วอชิงตัน” ของฉันทน์ ตามจินตนาการของตนเอง